

(इंग्रजीमध्ये टंकलिखित केलेल्या न्यायनिर्णयाचा मराठी अनुवाद)

द बॉम्बे डाइंग अँड मॅन्युफॅक्चरिंग कंपनी लिमिटेड.

विरुद्ध

सीमा शुल्क जिल्हाधिकारी, मुंबई

फेब्रुवारी 18, 1997

[न्यायमूर्तीद्वय एस. पी. भरुचा आणि एस. बी. मजमुदार]

सीमाशुल्क कायदा, 1962:

एस. 14 प्रकल्प आयात- प्रकल्प आयात मूल्यांकन- कराराची नोंदणी- अधिनिर्णित- सर्व संबंधित घटक लक्षात घेऊन अंतिम अंतिम मूल्यांकन करणे हे सीमाशुल्क अधिकाऱ्यांसाठी खुले आहे आणि प्रकल्पाच्या मूल्यांकन करण्यायोग्य मूल्यापर्यंत पोहोचण्यासाठी विचारात घेतलेल्या पूर्व विचाराधीनता नियमांनुसार कराराच्या नोंदणीमुळे ते प्रतिबंधित होत नाहीत-प्रकल्प आयात (कराराची नोंदणी) नियम 1965-सीमाशुल्क शुल्क-कलम 84,66 (II). अपीलकर्ता-करपात्र व्यक्तिकर्त्याने डायमिथाइल टेरिफथलेट (डी. एम. टी.) निर्मितीसाठी काही भांडवली वस्तू, म्हणजे उत्पादन उपकरणे, उपकरणे, सुटे भाग आणि सहाय्यक उपकरणांसह यंत्रसामग्री खरेदी करण्यासाठी अमेरिकन कंपनीशी करार केला. करपात्र व्यक्तीने करार प्रकल्प आयात [करारांची नोंदणी] विनियम, 1965 च्या अंतर्गत कराराच्या नोंदणीसाठी अर्ज केला. सरकारने सी. आय. एफ. मूल्य असलेल्या यु. एस. £17 दशलक्ष, परदेशी विघटन शुल्क इत्यादींसाठी यु. एस. £5.5 दशलक्ष आणि तंत्रज्ञान आणि तांत्रिक सहाय्यासाठी यु. एस. £2.5 लाख मूल्य असलेल्या या भांडवली वस्तूंच्या आयातीस मान्यता दिली. त्यानुसार कराराची नोंद करण्यात आली. त्यानंतर, आयात आणि निर्यात संयुक्त नियंत्रकांनी सीमाशुल्क जिल्हाधिकारी, मुंबई यांना पत्र लिहून

रद्द करणारे शुल्क उक्त आयात अनुज्ञप्ती दर्शनी मूल्यावर वजा करू नये अशी विनंती केली.

सीमाशुल्क, उत्पादन शुल्क आणि सोने (नियंत्रण) अपीलीय न्यायाधिकरणासमोर करनिर्धारितीने अयशस्वी युक्तिवाद केला की सीमाशुल्क अधिकाऱ्यांनी नियमांच्या संदर्भात कराराची नोंदणी करणे म्हणजे प्रकल्पाच्या मूल्याचे पूर्व-मूल्यनिर्धारण करणे होत असल्याने सीमाशुल्क जिल्हाधिकारी सीमाशुल्क अधिनियम, 1962 च्या 14 अन्वये सीमाशुल्काच्या उद्देशाने प्रकल्पाच्या मूल्यनिर्धारणासाठी या तरतुदी लागू करण्यात चूक केली. न्यायाधिकरणाने महसुलाचा युक्तिवाद स्वीकारला की केवळ तात्पुरते करपात्र व्यक्ति करण्यात आले होते आणि प्रकल्पाचे मूल्य कमी करण्यासाठी जिल्हाधिकारी खुले होते. कायद्याचे 14. (1) तपासणी/तोडणे/पॅकिंग आणि अग्रेषित करणे; (2) विक्रेत्याची तपासणी; (3) इन्सुलेशन काढून टाकणे; (4) यू. एस. ए. मधील विमा; (5) टाटा इन्कॉर्पोरेटेड शुल्क; आणि (6) विविध खर्चासाठी टाटा इन्कॉर्पोरेटेडला परतावा यावर प्रकल्पाच्या मूल्याचे अंतिम करपात्र व्यक्ति करताना झालेल्या वाढीव खर्चाला न्यायाधिकरणाने कायम ठेवले. नाराज होऊन, करपात्र व्यक्तीने सध्याची याचिका दाखल केली.

अपील करण्यास परवानगी देणे आणि न्यायाधिकरणाच्या निकालात बदल करणे, या न्यायालयाने अधिनिर्णय दिला की :

पकडले: 1. प्रकल्प आयात (कंत्राटाची नोंदणी) नियमने , 1965 अंतर्गत कराराची नोंदणी केली जाते त्या टप्प्यावर केवळ तात्पुरते मूल्यांकन असल्याने, सीमाशुल्क अधिकाऱ्यांना त्याच्याशी संबंधित सर्व घटक विचारात घेऊन अंतिम मूल्यांकन करण्याची मुभा आहे आणि या नियमांनुसार कराराच्या नोंदणीमुळे त्यांना अडथळा येत नाही.

2.1. यू. एस. ए. मधील तपासणी/तोडणे/पॅकिंग आणि फॉरवर्डिंग (आयटम 1), डी इन्सुरेशन रिमूव्हल (आयटम 3) आणि विमा (आयटम 4) हे कराराच्या अटीनुसार केले गेले होते आणि म्हणूनच, त्यावर झालेला खर्च या प्रकल्पाचे योग्य मूल्य निश्चित करताना योग्यरित्या विचारात घेण्यात आला.[123- क]

2.2. तथापि, "विक्रेता तपासणी" (आयटम 2), "टाटा इन्कॉर्पोरेटेड शुल्क" (आयटम 5) आणि टाटा इन्कॉर्पोरेटेडला समतुल्य वाहतूक इ. सारख्या विविध खर्चासाठी भरपाई (आयटम 6) यामुळे झालेली भर कायम राहिली नाही. कारखान्याच्या मूळ पुरवठाकाराने "विक्रेत्याची तपासणी" केली होती. रोपाचे डांबरीकरण करण्याच्या उद्देशाने किंवा वाहतुकीसाठी तयार करण्यासाठी याची आवश्यकता नव्हती. त्यामुळे, 'विक्रेत्याच्या तपासणी' वरील खर्च या प्रकल्पाच्या मूल्यांकनक्षम मूल्यापर्यंत पोहोचण्याच्या उद्देशाने विचारात घेतला जाऊ नये. पुन्हा, आयटम 5 आणि 6 मध्ये नमूद केलेला खर्च म्हणजे मेसर्स टाटा इन्कॉर्पोरेटेडने सेवा देण्यासाठी भरलेले शुल्क आणि त्यांना वास्तविक खर्चाची परतफेड आणि अशा प्रकारे, प्रकल्पाचे मूल्य गाठताना हा खर्च देखील विचारात घेतला जाऊ शकला नाही. अप्पोलो टायर्स विरुद्ध सीमाशुल्क जिल्हाधिकारी, (1997) 89 ई. एल. टी. 7, यावर भर देण्यात आला.

3. प्रकल्पाच्या वाढीव मूल्याच्या 10 टक्क्यांच्या मर्यादेपर्यंतचे सुटे भाग प्रकल्प आयातीचा भाग असतील आणि त्यांचे मूल्य प्रकल्पाच्या बरोबरीने असणे आवश्यक आहे, म्हणजेच, उक्त प्रकल्पाच्या संदर्भात लागू केलेला विनिमय दर देखील सुटे भागांच्या या टक्केवारीला लागू करणे आवश्यक आहे.

दिवाणी अपील न्यायाधिकारक्षेत्र: दिवाणी अपील क्र. 4439- 1990

सीमाशुल्क, उत्पादन शुल्क ब आणि सुवर्ण (नियंत्रण) अपील न्यायाधिकरण, नवी दिल्ली यांच्या ए. क्र. सी/638/88-ए (ओ. क्र. 155/90-ए). दिनांक 19-2-1990 च्या निकाल आणि आदेशावरून

अपीलकर्त्यासाठी जे. बी. डी. अँड कंपनीसाठी सोली जे. सोराबजी, डी. बी. श्रॉफ, निशा बागची, अमृता मित्रा.

प्रतिवादीकडून डॉ. आर. आर. मिश्रा, जी. प्रकाश आणि व्ही. के. वर्मा. न्यायालयाचा निर्णय खालीलप्रमाणे देण्यात आला:

न्यायमूर्ती भरुचा : हे सीमाशुल्क, उत्पादन शुल्क आणि सोने (नियंत्रण) अपीलीय न्यायाधिकरणाच्या निर्णय आणि आदेशाविरुद्ध अपील आहे आणि ते सीमाशुल्काच्या उद्देशाने प्रकल्प आयातीचे मूल्यांकन करण्याशी संबंधी आहे.

पूर्वीच्या सीमा प्रशुल्कामध्ये वस्तू 72ए समाविष्ट करण्यापूर्वी, वैयक्तिक आयात, जरी एकाच प्रकल्पासाठी होती, तरी सीमाशुल्कात स्वतंत्रपणे मूल्यांकन केले जात असे. परिणामी होणारी गैरसोय दूर करण्यासाठी, प्रकल्प आयातीची ई सुविधा सुरू करण्यात आली आणि त्यासाठी प्रकल्प आयातीशी संबंधित कराराची नोंदणी करणे आवश्यक होते. परिणामी, प्रकल्प आयात (कंत्राटाची नोंदणी) नियम, 1965 लागू करण्यात आले. त्यांनी अशी तरतूद केली आहे की संबंधित नोंदींखाली येणाऱ्या वस्तूंचे मूल्यांकन करण्याचा दावा करणाऱ्या प्रत्येक आयातदाराने, सध्याच्या सी. यू. एस. एफ. टॉम्स टॅरिफचे शीर्षक 84.66 असल्याने, त्याच्या कराराच्या नोंदणीसाठी ज्या बंदरात वस्तू आयात करायच्या आहेत त्या बंदरावरील सीमाशुल्क विभागाच्या योग्य अधिकाऱ्याकडे अर्ज करावा. त्या वतीने केलेल्या

अर्जामध्ये "अशा इतर तपशीलांचा उल्लेख करणे आवश्यक आहे जे उक्त शीर्षकाखाली मूल्यांकनाच्या उद्देशाने योग्य अधिकाऱ्याद्वारे आवश्यक मानले जाऊ शकतात".

19 डिसेंबर 1978 रोजी, अपीलकर्त्यांनी अमेरिकेतील न्यू जर्सी येथील बर्लिंग्टन येथील हर्कोफिना कारखान्यातील सुटे भाग आणि उपसाधनांसह उत्पादन उपकरणे, उपकरणे, यंत्रसामग्री खरेदी करण्यासाठी 'हर्कोफिना' च्या शैलीत युनायटेड स्टेट्स ऑफ अमेरिकेत व्यवसाय करणाऱ्या महामंडळांशी करार केला. अपीलकर्त्यांनी प्रकल्प आयात नोंदणी करार विनियम, 1965 (यापुढे याला "उक्त विनियम" म्हणतात) अंतर्गत उक्त कराराच्या नोंदणीसाठी अर्ज केला. 11 एप्रिल 1979 रोजी, अपीलकर्त्यांना भारत सरकारच्या उद्योग मंत्रालयाच्या औद्योगिक विकास विभागाच्या अवर सचिवांनी कळवले की सरकारने अपीलकर्त्यांद्वारे 1 कोटी 70 लाख अमेरिकी डॉलर्सच्या सी. आय. एफ. मूल्याच्या डी. एम. टी. च्या उत्पादनासाठी उपरोक्त भांडवली वस्तूंच्या आयातीला मंजुरी दिली आहे. या पत्रात नमूद करण्यात आले होते की अपीलकर्त्यांना 5 कोटी 50 लाख अमेरिकी डॉलर्सचे शुल्क रद्द करावे लागेल, ज्यासाठी आरक्षित करणे बँकेकडून आवश्यक मंजुरी घ्यावी लागेल. 21 तारखेला. मे 1979 मध्ये, पेट्रोलियम, रसायने आणि खते मंत्रालयाच्या उपसचिवांनी अपीलकर्त्यांना त्याच्या खरेदीसाठी कोणताही खर्च करण्यापूर्वी उपरोक्त प्रकल्पाची मजबूती आणि विश्वासाहतेबाबत सनदी अभियंत्यांच्या एका संस्थेकडून प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक होते. 1. ऑगस्ट 1981 मध्ये, अर्थ मंत्रालयातील आर्थिक व्यवहार विभागाच्या अवर सचिवांनी आरक्षित करणे बँकेला माहिती दिली की सरकारने अपीलकर्त्यांच्या डी. एम. टी. प्रकल्पाच्या संदर्भात भांडवली वस्तू, तांत्रिक सहाय्य इत्यादींच्या खरेदीला मंजुरी दिली आहे.

मूल्य (1) भांडवली वस्तूंची आयात 17.00 दशलक्ष अमेरिकी डॉलर (2) परदेशात 1 शुल्क रद्द करणे इत्यादी. यू. एस. \$5.5 लाख (3) तंत्रज्ञान आणि तांत्रिक सहाय्यासाठी शुल्क. 2.5 लाख अमेरिकी डॉलर ".

24 ऑगस्ट 1982 रोजी, सीमाशुल्क सहाय्यक जिल्हाधिकारी, मुंबई यांनी अपीलकर्त्यांना सांगितले की हा करार नोंदवला गेला आहे आणि मुख्य यंत्रणेच्या मूल्याच्या 10 टक्केपर्यंतचे सुटे भाग हेडिंग 84.66 (II) अंतर्गत मूल्यांकनाच्या सवलतीच्या दरासाठी पात्र आहेत. 30 सप्टेंबर 1982 रोजी, आरक्षित करणे बँकेने अपीलकर्त्यांना कळवले की अपीलकर्त्यांनी उपरोक्त प्रकल्पाच्या आयातीच्या संदर्भात तोडण्यासाठी आणि इतर शुल्कांसाठी 5 कोटी 50 लाख अमेरिकी डॉलर्सचा खर्च करण्यास सहमती दर्शविली आहे, जे शुल्क त्या आयातीसाठी जारी केलेल्या आयात परवान्यावर मान्य करणे आवश्यक नव्हते. 8 ऑक्टोबर 1982 रोजी, आयात आणि निर्यात संयुक्त नियंत्रकांनी सीमाशुल्क जिल्हाधिकारी, ए. बॉम्बे यांना पत्र लिहून जिल्हाधिकारी यांना हे रद्द करण्याचे शुल्क उक्त आयात अनुज्ञप्तीच्या दर्शनी मूल्यावर न भरण्यास सांगितले.

अपीलकर्त्यांनी न्यायाधिकरणासमोर असा युक्तिवाद केला होता की, या प्रकल्पाचे पूर्व-मूल्यांकन करण्यात आले होते आणि त्यामुळे सीमाशुल्क कायद्याच्या कलम 14 मधील तरतुदी सीमाशुल्काच्या उद्देशाने या प्रकल्पाच्या मूल्यांकनावर लागू करण्यात सीमाशुल्क जिल्हाधिकारी चुकीचे होते. न्यायाधिकरणाने हा युक्तिवाद स्वीकारला नाही की सीमाशुल्क विभागाने उक्त नियमांच्या संदर्भात उक्त कराराची नोंदणी करणे म्हणजे उक्त प्रकल्पाच्या मूल्याचे पूर्व-मूल्यांकन करणे होय. त्यांनी महसुलाच्या वतीने हा युक्तिवाद स्वीकारला की केवळ तात्पुरते मूल्यांकन झाले होते आणि कलम 14 च्या आधारे या प्रकल्पाचे मूल्य ठरवणे जिल्हाधिकारी यांच्यासाठी खुले होते.

आमच्यासमोर हे मान्य करण्यात आले होते की, ज्या टप्प्यावर उक्त कराराची नोंदणी उक्त नियमांतर्गत करण्यात आली होती, त्या टप्प्यावर केवळ तात्पुरते मूल्यांकन करण्यात आले होते, परंतु असे सादर करण्यात आले होते की, एकदा या प्रकल्पाचे मूल्य 1 कोटी 70 लाख अमेरिकी डॉलर निश्चित झाले आणि हेडिंग 84.66 सह वाचलेल्या उक्त नियमांतर्गत हा करार नोंदवण्यात आला, त्यानंतर, अंतिम मूल्यांकनाच्या उद्देशाने, या प्रकल्पाचे मूल्य असे निर्धारित केलेले मूल्य मानले गेले पाहिजे आणि सीमाशुल्क अधिकाऱ्यांना ते मूल्य स्वीकारण्यास मोकळीक होती, जर ते काही त्रुटीमुळे आले आहे किंवा एखादी विशिष्ट वस्तू प्रकल्प आयातीच्या व्याप्तीच्या बाहेर पडली आहे हे दर्शविणारी सामग्री असेल तरच. आम्हाला निवेदन स्वीकारणे कठीण वाटते. एकदा हे मान्य झाले की, या नियमांतर्गत करार नोंदणीच्या टप्प्यावर तात्पुरत्या मूल्यांकनापेक्षा जास्त काही नाही, तेव्हा सीमाशुल्क एफ अधिकाऱ्यांना त्याच्याशी संबंधित सर्व घटक विचारात घेऊन अंतिम मूल्यांकन करण्याची मुभा आहे आणि या नियमांतर्गत कराराच्या नोंदणीमुळे त्यांना अडथळा येत नाही.

आता प्रश्न असा आहे की सीमाशुल्क अधिकाऱ्यांनी या प्रकल्पाचे अंतिम मूल्यांकन करताना संबंधित घटक विचारात घेतले आहेत का?

न्यायनिर्णायक प्राधिकरणाने या प्रकल्पाच्या मूल्याचे अंतिम मूल्यांकन करताना पुढील गोष्टी जोडल्या आणि न्यायाधिकरणाने त्याला कायम ठेवले:

1 अमेरिकी डॉलर. तपासणी/विघटन/पॅकिंग आणि अग्रेषित करणे 3847621 2. विक्रेता तपासणी 339253 3. इन्सुलेशन काढून टाकणे 691981 बी 4. यूएसए मधील विमा 139365 5. टाटा इन्कॉर्पोरेटेड 217500 6 शुल्क आकारते. समतुल्य वाहतूक, नक्कल,

265018 दूरध्वनी, टेलेक्स, टपाल, कायदेशीर खर्च 500738 यासारख्या विविध खर्चासाठी

टाटा इन्कॉर्पोरेटेडला भरपाई

काही वादविवादानंतर, अपीलकर्त्यांच्या विद्वान वकिलांनी न्याय्यपणे सांगितले की ते आयटम क्र. मध्ये विघटन, पॅकिंग आणि अग्रेषण शुल्क जोडण्यास विरोध करू शकत नाहीत. 1 वर; आणि "यू. एस. ए. मधील विमा", आयटम क्र. 4 वरील, कारण हे खर्च उक्त कराराच्या अटींवर उद्भवले आहेत.

आयटम क्र. मधील तपासणीशी संबंधित रक्कम. वरील 1 हे यू. एस. \$1.048 दशलक्ष आहे. हे तपासणी शुल्क या प्रकल्पाच्या मूल्यांकनीय मूल्यात समाविष्ट केले जाऊ शकत नाही कारण तपासणी ऐच्छिक होती, असे अपीलकर्त्यांच्या विद्वान वकिलांनी सादर केले होते. ते या कराराच्या अटींनुसार आले नाही किंवा त्यामुळे या प्रकल्पाचे मूल्य वाढले नाही. हा प्रकल्प मोडून काढण्यासाठी आणि तो वाहतुकीसाठी तयार करण्यासाठी खर्च करण्याची गरज नव्हती. हे केवळ या प्रकल्पाच्या कोणत्या भागांची दुरुस्ती आवश्यक आहे हे ठरवण्यासाठी होते. या प्रकल्पाचे मूल्यांकन करण्यायोग्य मूल्य गाठण्याच्या उद्देशाने हे तपासणी शुल्क समाविष्ट केले जाऊ शकते, असे मत मांडताना न्यायाधिकरणाने उक्त कराराच्या कलम 9 वर जोर देताना चूक केली होती. या कराराच्या कलम 9 मध्ये नोंद आहे की अपीलकर्त्यांना त्यासाठी आयात अनुज्ञप्ती मिळवता यावा यासाठी या प्रकल्पाच्या स्थितीचे स्वतंत्र प्रमाणीकरण आवश्यक होते. त्यामुळे, अपीलकर्ते, अभियांत्रिकी कंत्राटदार हरकोफिना यांच्याशी सल्लामसलत करून, अपीलकर्त्यांच्या खर्चाचे, प्रकल्पाच्या प्रमुख भागांची तपासणी करण्यासाठी आणि या संदर्भात प्रमाणपत्र जारी करण्यासाठी सहभागी होतील यावर सहमती झाली. कॅटॅलिटिक आय. एन. सी. ने

केलेली ही तपासणी, उक्त कराराच्या उपरोक्त मुदतीनुसार होती आणि त्या वतीने केलेला खर्च न्यायाधिकरणाने योग्यरित्या केला होता, हे आम्हाला स्पष्ट दिसते.

विक्रेत्याच्या तपासणीचा (वरील आयटम 2) विचार केला तर असे दिसते की ती प्रकल्पाच्या मूळ पुरवठाकाराने केली होती. हा प्रकल्प मोडून काढण्याच्या उद्देशाने किंवा तो वाहतुकीसाठी तयार करण्याच्या उद्देशाने खर्च करणे आवश्यक नव्हते. त्याउलट सूचित करणारी कोणतीही सामग्री नोंदीतून आम्हाला दाखवली गेली नाही. त्यामुळे आमचे असे मत आहे की या तपासणीवरील खर्च हा प्रकल्पाच्या मूल्यांकन करण्यायोग्य मूल्यापर्यंत पोहोचण्याच्या उद्देशाने विचारात घेतला गेलेला नसावा.

अपीलकर्त्यांच्या विद्वान वकिलांनी सादर केले की "इन्सुलेशन रिमूव्हल" वर झालेला खर्च (वरील आयटम 3) देखील उक्त प्रकल्पाच्या मूल्यांकन करण्यायोग्य मूल्यापर्यंत पोहोचण्याच्या उद्देशाने विचारात घेतला जाऊ नये. उक्त कराराच्या कलम 4 च्या अटीनुसार, बर्लिंग्टन, न्यू जर्सी येथून उक्त प्रकल्प नष्ट करणे, पॅकिंग करणे, काढून टाकणे आणि पाठवणे यासाठी आवश्यक असलेल्या सर्व व्यवस्था करणे आणि सर्व कामे स्वतः किंवा त्यांच्या पसंतीच्या एजंट किंवा कंत्राटदारांद्वारे करणे हे अपीलकर्त्यांचे त्यांच्या स्वतःच्या खर्चाने आणि खर्चाने सी दायित्व होते. स्थापित केलेल्या या प्रकल्पाचे एस्बेस्टोसद्वारे पृथक्करण करण्यात आले होते. डी. यू. एस. ए. मधील पर्यावरणीय कायद्यांनुसार न्यू जर्सीमधील उक्त वनस्पतीतून काढून टाकण्यात आलेले एस्बेस्टोसचे इन्सुलेशन, ज्यामुळे या वनस्पतीची वाहतूक करता येईल, ते मान्यताप्राप्त ठिकाणी पुरणे आवश्यक होते. त्यामुळे, एस्बेस्टोसचे इन्सुलेशन काढून दफनस्थळी नेण्यासाठी संरक्षक उपकरणे आणि वाहने घेऊन त्या ठिकाणी आलेल्या तज्ज्ञ कंत्राटदाराच्या सेवेत अपीलकर्त्यांना सहभागी व्हावे लागले. अपीलकर्त्यांच्या विद्वान वकिलांनी 'ई. ई.' सादर

केले की, या करारात अपीलकर्त्यांना उक्त प्रकल्प नष्ट करणे आवश्यक होते आणि म्हणूनच, एस्बेस्टोसचे इन्सुलेशन काढून टाकण्यासाठी, अपीलकर्त्यांना एस्बेस्टोस दफन करण्याची आवश्यकता नव्हती. या करारात अपीलकर्त्यांनी त्यांच्या जबाबदाऱ्या कायदेशीर पद्धतीने पार पाडणे आवश्यक आहे या गृहीतकावर आपण पुढे गेले पाहिजे. त्यामुळे, हे अंतर्भूत होते की अपीलकर्त्यांनी त्या कायद्याचे पालन केले पाहिजे ज्यात या वनस्पतीच्या काढून टाकलेल्या एस्बेस्टोस इन्सुलेशनला दफन करणे आवश्यक होते. या संदर्भात असलेली जबाबदारी उक्त करारातून आली आणि प्रकल्पाचे मूल्यांकन करण्यायोग्य मूल्य निश्चित करताना त्यावर झालेला खर्च योग्यरित्या विचारात घेण्यात आला. या प्रकल्पाच्या बांधकामासंदर्भात भारतात सेवा पुरवण्यासाठी अपीलकर्त्यांनी मेसर्स टाटा प्रोजेक्ट्स यांच्याशी करार केला होता. या संदर्भात मेसर्स टाटा इंकने यू. एस. ए. मध्ये प्रत्यक्षात केलेला खर्च आणि त्यांचे शुल्क भरण्याचे त्यांनी मान्य केले होते. त्यानुसार, अपीलकर्त्यांनी मेसर्स टाटा इंक. चे शुल्क (वरील आयटम 5) भरले होते आणि त्यांनी प्रत्यक्षात केलेल्या खर्चाची (वरील आयटम 6) परतफेड केली होती. मेसर्स टाटा आय. एन. सी. च्या शुल्काची रक्कम ही सेवा देण्यासाठी दिलेली रक्कम होती आणि या प्रकल्पाच्या मूल्यापर्यंत पोहोचताना ती विचारात घेतली जाऊ शकत नाही, असे अपीलकर्त्यांच्या वकिलांनी सांगितले. अपोलो टायर्स लिमिटेड विरुद्ध सीमाशुल्क जिल्हाधिकारी, (1997) 89 ई. एल. टी. 7 (ज्यात आपल्यापैकी एक पक्षकार होता) या खटल्यातील या न्यायालयाच्या निर्णयाकडे लक्ष वेधण्यात आले होते, ज्यामध्ये असे म्हटले गेले होते की खरेदी एजंट ब ला देय असलेल्या कमिशन किंवा मोबदल्याने खरेदी केलेल्या वस्तूचे मूल्य वाढले नाही. हाच तर्क मेसर्स टाटा आय. एन. सी. च्या शुल्काला आणि त्यांना प्रत्यक्ष खर्चाची

परतफेड करण्यासाठी लागू करण्यात आला होता. महसुलाच्या विद्वान वकिलांनी, न्याय्यपणे, यावर आक्षेप घेतला नाही.

थोडक्यात सांगायचे तर, "विक्रेता तपासणी" (आयटम 2), "टाटा इन्कॉर्पोरेटेड शुल्क" (आयटम 5) आणि "टाटा इन्कॉर्पोरेटेडला भरपाई (आयटम 6)" या कारणांमुळे केवळ 339253,217500 आणि 265018 अमेरिकी डॉलर्सची भर पडली आहे.

24 ऑगस्ट 1982 रोजी सीमाशुल्क विभागाचे सहाय्यक जिल्हाधिकारी डी. यांनी अपीलकर्त्यांना लिहिलेल्या पत्रात म्हटले आहे की, मुख्य यंत्रणेच्या मूल्याच्या 10 टक्केपर्यंतचे सुटे भाग आयटम 84.66 अंतर्गत मूल्यांकनाच्या सवलतीच्या दरासाठी पात्र आहेत. ही टक्केवारी आता या वनस्पतीच्या वाढीव मूल्याच्या आधारे मोजली जाणे आवश्यक आहे, यात काही शंका नाही. ई पर्यंतचे सुटे भाग प्रकल्प आयातीचा भाग बनतील आणि त्यांचे मूल्य उक्त प्रकल्पाच्या बरोबरीने असले पाहिजे, म्हणजे उक्त प्रकल्पाच्या संदर्भात लागू केलेला विनिमय दर देखील सुटे भागांच्या या टक्केवारीवर लागू केला जाणे आवश्यक आहे.

अपील मान केले जाते आणि याखालील आदेश त्या मर्यादेपर्यंत सुधारला जात आहे. खर्चाबाबत कोणतेही आदेश नाहीत.

अपील मान्य करण्यात आले.

अस्वीकरण

या न्याय निर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकार असल्यास त्याच्या तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकर्ता वापर करता येणार नाही तसेच इंग्रजी भाषेतील हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापरा करिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणी करता वैध मानला जाईल.